

Tillsynsrapport

Regelbunden tillsyn
Förskolan Lek och lär Tyresö ekonomisk förening
2022

Förskolan Lek och Lär

Barn- och
utbildningsförvaltningen
D.nr 2022/BUN 0044

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	5
2	Utbildningens förutsättningar	6
2.1	Allmänt om förskolan Lek och lär.....	6
2.2	Nyckeltal.....	7
2.3	Förskolans organisation.....	7
2.4	Förskollärarens ansvar i undervisningen.....	8
2.5	Rektorns ansvar.....	8
2.6	Uppföljning av årlig kvalitetsdeklaration.....	8
2.7	Bedömning av utbildningens förutsättningar.....	9
3	Utbildning och undervisning	10
3.1	Normer och värden.....	10
3.2	Bedömning – normer och värden.....	11
3.3	Omsorg, utveckling och lärande.....	11
3.4	Bedömning – omsorg, utveckling och lärande.....	14
3.5	Barns delaktighet och inflytande.....	14
3.6	Bedömning – barns delaktighet och inflytande.....	15
3.7	Uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmanna- och enhetsnivå.....	15
3.8	Bedömning – uppföljning, utvärdering och utveckling.....	16
4	Referenser	17

Sammanfattning Lek och lär

Delar i utbildningen som håller god kvalitet

Förskolans arbete med normer och värden

Förskolans arbete med omsorg, utveckling och lärande

Förskolans arbete med barns delaktighet och inflytande

Delar i utbildningen som behöver utvecklas

Arbetet med att inkludera jämställdhetsarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet

Lärmiljön inomhus

Lärmiljön utomhus

Delar av det systematiska kvalitetsarbetet

Brister i utbildningen som ska åtgärdas

1 Bakgrund

Kommunen har tillsynsansvar enligt 26 kap. 4 § skollagen för fristående förskolor vars huvudman kommunen har godkänt enligt 2 kap. 5 § skollagen. Med tillsyn avses en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. Regelbunden tillsyn genomförs vart fjärde år. Barn- och utbildningsförvaltningen avgör om åtgärder behöver vidtas. Barn- och utbildningsnämnden tar beslut. Tillsynsrapporten publiceras på www.tyreso.se.

Syftet med tillsynen

Syftet med tillsynen är att ge en nulägesbeskrivning av hur förskolan arbetar för att uppnå målen för utbildningen och undervisningen, att granska om utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i förskolans styrdokument samt att bidra till ökad kvalitet genom råd och vägledning.

Nationella styrdokument

FN:s konvention om barnets rättigheter (2018:1197) – barnkonventionens syfte är att garantera alla barn deras mänskliga rättigheter.

Skollagen (2010:800) – innehåller bestämmelser om skolväsendet där förskolan ingår som en skolform.

Läroplan för förskolan (Lpfö 18) – beskriver förskolans värdegrund och uppdrag och innehåller mål och riktlinjer för förskolans arbete.

Definitioner

Undervisning – sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande av kunskaper och värden.

Utbildning – den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål.

1 kap. 3§ skollagen

Metod och bedömning

Bedömningen vid tillsynen utgår från skollagens kapitel 1-4 och 8 samt förskolans läroplan, Lpfö18. Beskrivningen och bedömningen baseras på dokumentgranskning, observationer, intervju med rektor och förskollärare, och en enkät som besvarats av vårdnadshavare på förskolan.

Förskolans rektor har haft möjlighet att faktagranska innehållet i rapporten.

2 Utbildningens förutsättningar

2.1 Allmänt om förskolan Lek och lär

Förskolan Lek och lär ligger i bottenplan i ett lägenhetshus med en liten angränsande gård vid Krusboda torg i Tyresö. Förskolan drivs sedan 2017 som ett personalkooperativ.

Huvudman	Förskolan Lek och lär Tyresö ekonomisk förening. Org.nr: 769613-9554 Huvudmannen för förskolan Lek och Lär är styrelsen för den ekonomiska föreningen som består av verksamhetens tre pedagoger samt en extern styrelseledamot.
Skolchefens namn	Birgitta Sjöberg
Rektorns namn	Maja Asplund
Öppettider 8 kap. 3-7§ skollagen	7.00 – 17.00 Förskolan stänger klockan 15.00 dag före röd dag och är stängd under mellandagarna vid jul, på klämdagar, samt fyra veckor under sommaren. Förskolan har tre planeringsdagar per år. Huvudmannen erbjuder alternativ omsorg när förskolan är stängd för de vårdnadshavare som har behov av detta. Information kring öppettider finns på förskolans webbsida. Arbetssökande och föräldralediga erbjuds 24 timmar omsorg per vecka för sina barn. Under skolornas sommarlov gäller 15 timmar i veckan (minimum enligt skollagen).
Klagomålshantering 4 kap. 8§ skollagen	Rutiner för klagomålshantering finns i pappersform i förskolans hall.
Särskilt stöd 8 kap. 9§ skollagen	Huvudmannen har en dokumenterad rutin som beskriver arbetsgången för arbetet med barn i behov av särskilt stöd.
Modersmål 8 kap. 10§ skollagen	Huvudmannen har en dokumenterad rutin för arbetet med barn med annat modersmål än svenska.
Senaste tillsyn	Den senaste ordinarie tillsynen av förskolan Lek och lär genomfördes 2018. Starka sidor var bland annat förskolans arbete med normer och värden och förskolans arbete med barns inflytande. De utvecklingsområden som identifierades handlade om delar av det systematiska kvalitetsarbete och utveckling av lärmiljön.
Övrigt	Förskolan har dokumenterade rutiner för barns trygghet och säkerhet.

2.2 Nyckeltal

	Förskolan Lek och lär (2022)	Samtliga förskolor i Tyresö (2021)	Samtliga förskolor i Sverige (2021)
Antal barn på förskolan	18	-	-
Antal pedagoger ¹ på förskolan	3	-	-
Rektorns tid i barngrupp, i procent	90 %		
Antal heltidstjänster ²	2,9	-	-
Antal heltidstjänster med förskollärlärolegitimation ³	1,9	-	-
Andel heltidstjänster med förskollärlärolegitimation, i procent	63 %	30 %	40 %
Antal barn per heltidstjänst	6,2	5,5	5,1
Antal barn per heltidstjänst med förskollärlärolegitimation	9,5	18,3	12,5

Barn- och utbildningsförvaltningens statistik baseras på det faktiska antalet barn inskrivna på förskolan och antalet faktiska heltidstjänster vid tillsynen. Statistiken för samtliga förskolor i Tyresö (kommunala och enskilda) samt i riket totalt är insamlad av SCB på uppdrag av Skolverket (2021).

2.3 Förskolans organisation

Personal

Rektor	0,1 heltidstjänster
Förskollärare	1,9 heltidstjänster
Barnskötare	1,0 heltidstjänster. Studerar till förskollärare.
Övriga resurser	Förskolan använder sig vid behov främst av en återkommande känd vikarie. Hen studerar till barnskötare. En lokal restaurang ordnar med transporten av förskolans mat. Maten tillagas av en kock på annan fristående förskola i närområdet.

Barngruppens sammansättning och storlek

Avdelning	Ålder	Antal barn	Antal pedagoger
Lek och lär	1-5 år	18	3
Grupper			
<i>Triangel</i>	<i>Äldre barn</i>	7	1
<i>Cirkel</i>	<i>Äldre barn</i>	7	1
<i>Kvadrat</i>	<i>Yngre barn</i>	4	1

¹ Leg. förskollärare, barnskötare och annan pedagogisk personal

² I antalet heltidstjänster har antalet anställda som arbetar med barn (exklusive städ- och kökspersonal) räknats om till heltidstjänster med hjälp av tjänstgöringsgraden.

³ Baserat på att rektorn är i barngrupp 90 %

2.4 Förskollärarens ansvar i undervisningen

Enligt förskolans läroplan, Lpfö18, ska förskollärare ansvara för det pedagogiska innehållet i undervisningen och för att det målinriktade arbetet främjar barns utveckling och lärande⁴. Rektorn har ett särskilt ansvar för att förskollärare ges förutsättningar att ansvara för undervisningen⁵. Eftersom två av tre pedagoger på förskolan är legitimerade förskollärare finns goda förutsättningar för dem att leda undervisningen. En av de två förskollärarna på enheten arbetar en viss del av sin arbetstid som rektor.

2.5 Rektorns ansvar

Maja Asplund är rektor för förskolan Lek och lär sedan januari 2019. Hon är utbildad leg. förskollärare och lärare. Maja har inte gått rektorsprogrammet eller annan utbildning som kan jämföras med denna. Skyldigheten för varje huvudman enligt 2 kap. 12 § skollagen att se till att rektorer för förskola eller skola går en särskild befattningsutbildning gäller inte rektorer för förskola som var verksamma före den 1 juli 2019. Maja arbetar med uppdraget som rektor 10 procent av sin arbetstid och som förskollärare i barngruppen övrig tid. Vid intervjun med rektorn deltog även Birgitta Sjöberg, förskollärare, tidigare rektor och skolchef på förskolan. Rektorn och skolchefen har ett nära samarbete kring förskolans styrning.

Vid samtal med rektorn framgår att hon har förståelse för och kunskap om huvudmannens och en rektors ansvar och att rektorns ledningsansvar inte kan delas mellan flera personer. Emellertid får rektorn ge i uppdrag åt en anställd eller en uppdragstagare som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor⁶

2.6 Uppföljning av årlig kvalitetsdeklaration

För att säkerställa att enskilda huvudmän som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller kraven om insikt och lämplighet⁷ genomför barn- och utbildningsförvaltningen årligen tillsyn genom en skriftlig kvalitetsdeklaration. Inom ramen för den regelbundna tillsynen görs en uppföljning inom utvalda områden i den årliga kvalitetsdeklarationen.

Lokala riktlinjer för förskolan

Enligt Tyresö kommuns riktlinjer för godkännande av enskild huvudman för fristående förskola⁸ ska varje huvudman ha dokumenterade riktlinjer som utförligt beskriver hur huvudmannen arbetar för att fullgöra skollagens och

---

⁴ Läroplan för förskolan, Lpfö18, sid 3

⁵ Läroplan för förskolan, Lpfö18, sid 15

⁶ 2 kap. 10 § skollagen

⁷ 26 kap. 4 § punkt 3 skollagen

⁸ Riktlinjer för godkännande av enskild huvudman att bedriva förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg i Tyresö kommun (dnr 2021/BUN 0069)

läroplanens krav på verksamheten. De lokala riktlinjerna ”Lek och lärs avsteg från kommunala riktlinjer” finns att hämta på enhetens webbsida.

Förskola och hem

Utöver daglig muntlig kommunikation med vårdnadshavarna använder förskolan den digitala plattformen Tyra för kontinuerlig dokumentation, information och kommunikation. Plattformen används även för närvaro/frånvaroanmälan. Vårdnadshavarna informeras om verksamheten i ett månadsbrev. Den dagliga verksamheten presenteras i sociala medier (Facebook och Instagram). Vid terminsstart sänder förskolan ett kalendarium till vårdnadshavarna med information om terminens APT (personalmöten), utvecklingsdagar och andra stängda dagar. Förskolan erbjuder vårdnadshavarna ett utvecklingssamtal för sitt/sina barn en gång årligen. Förskolan bjuder in till ett föräldramöte per år. Andra tillfällen för samverkan som förskolan bjuder in till är exempelvis luciafirande och Öppet hus. Förskolan deltar årligen i den kommungemensamma vårdnadshavarenkäten. Såväl den kommungemensamma enkäten som genomfördes hösten 2021 (svarsfrekvens 94 %) som den enkät som barn- och utbildningsförvaltningen genomförde med vårdnadshavarna under tillsynsperioden våren 2022 (svarsfrekvens 50 %) visar att vårdnadshavarna på Lek och lär genomgående är mycket nöjda med förskolans utbildning och undervisning.

Urval

All fristående verksamhet ska ha dokumenterade köregler. Köreglerna ska finnas tillgängliga för vårdnadshavare. Om det inte finns plats för alla sökande till en förskoleenhet, ska urvalet göras på grunder som barn- och utbildningsförvaltningen kan godkänna⁹. Förskolan Lek och lär följer samma urvalsregler som Tyresö kommun.

Övergång och samverkan

Förskolan har telefon- eller mailkontakt med mottagande skola/skolor för de barn som ska börja förskoleklass. För barn i behov av särskilt stöd erbjuder förskolan ett överlämnande samtal. Förskolan kan också överlämna dokumenterad information om barnets vårdnadshavare godkänner detta.

2.7 Bedömning av utbildningens förutsättningar

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att det på förskolan Lek och lär finns förutsättningar att bedriva utbildning med god kvalitet.

---

⁹ 8 kap. 19 § skollagen

3 Utbildning och undervisning

3.1 Normer och värden

Förskolans värdegrund finns dokumenterad i verksamhetsplanen och innefattar mål och aktiviteter för god arbetsmiljö, ansvar gentemot varandra och gemenskap och trygghet. Målen innefattar alla som vistas på förskolan.

Vid barn- och utbildningsförvaltningens observationer visade pedagogerna genomgående ett lugnt och stöttande förhållningssätt till barnen såväl utomhus som inomhus. Det pågick dialoger mellan barn samt mellan barn och pedagoger. Pedagogerna var lyhörda inför det som barnen gav uttryck åt och deras engagemang och förhållningssätt bidrog till ett gott klimat i gruppen.

Barngruppen utgörs av barn mellan ett och fem år. Att barn i olika åldrar ingår i samma grupp kan bidra till att barnen känner samhörighet och ansvar.

Barngruppen delas upp i mindre grupper vid utflykter, samlingar och i temarbetet, för att kunna möta barnen med olika innehåll i undervisningen.

Vid de samlingar som barn- och utbildningsförvaltningen deltog vid fanns ett lyhört och respektfullt förhållningssätt till barnen och de tankar de uttryckte. Vid en samling med de äldre barnen som barn- och utbildningsförvaltningen deltog vid använde en förskollärare lekmaterial och dramatisering som metod för att bjuda in barnen till samtal om känslan ”arg” samt om hur det kan kännas att bli utesluten ur lek.

Vid en av barn- och utbildningsförvaltningens observationer ordnades avslutning för de blivande skolbarnen. Pedagogerna hade bland annat ordnat med lekfulla aktiviteter med cirkustema som leddes av en extern skådespelare/cirkusartist. I aktiviteten bjöds alla barn in att delta, oavsett ålder. De barn som inte ville vara med deltog vid sidan om tillsammans med en pedagog. Pedagogerna var engagerade och deltog i leken.

Förskolan använder sig av TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation). Tecknen används tillsammans med tal som stöd vid språkutveckling och kan bidra till att underlätta språkförståelse och lärande men kan även fungera som ersättning för talat språk. Vi kunde vid observationerna se att tecken användes i sång och som komplement till det verbala språket.

Förskolans arbete med jämställdhet

Förskollärare har enligt Lpfö18 ansvar för att aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv så att alla barn får likvärdiga möjligheter till utvidgade perspektiv och val oavsett könstillhörighet. Hela arbetslaget ska medvetet och aktivt arbeta med jämställdhet. Enligt Skolinspektionen¹⁰ innebär det bland

---

¹⁰ Förskolans arbete med jämställdhet, Skolinspektionen (2017)

annat att konsekvent inkludera ett medvetet genusperspektiv vid genomförande av aktiviteter och planering av miljö och material och i samtal om förhållningssätt. Förskolans rektor ska enligt Lpfö18 inkludera arbetet med jämställdhet i det systematiska kvalitetsarbetet och i sitt pedagogiska ledarskap¹¹. Det framgår inte i de dokument som barn- och utbildningsförvaltningen har tagit del av hur jämställdhetsarbetet fortlöpande utvärderas och följs upp under verksamhetsåret och hur arbetslaget kontinuerligt inkluderar ett jämställdhetsperspektiv i planeringen och genomförandet av utbildningen och undervisningen.

Vid en av barn- och utbildningsförvaltningens observationer uppstod ett spontant samtal om könstillhörighet mellan en pedagog och några barn. Pedagoggen ställde frågor till barnen och gav dem utrymme att själva resonera och göra tolkningar.

”Tema FN” genomförs i samband med FN-dagen i oktober. Inom ramen för temat arbetar förskolan med barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen och med att öka barnens förståelse kring att barn på olika platser i världen har olika uppväxtvillkor.

3.2 Bedömning – normer och värden

Förskolans arbete med normer och värden har i stora delar god kvalitet

Arbetet med att inkludera jämställdhetsarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas

3.3 Omsorg, utveckling och lärande

Förskolans undervisning utgår från ett veckoschema där barnen under delar av dagen delas upp i grupper. Förskolans grupper går ofta till en lekpark eller till ett skogsområde i närområdet, eftersom utrymmet på förskolans gård är begränsat. Syftet med utflykterna är också att ge barnen förutsättningar att lära känna sin närmiljö. Tisdag-torsdag förmiddag har förskolans projektgrupper *Cirklar*, *Trianglar* och *Kvadrater* undervisning inomhus.

Vid en av barn- och utbildningsförvaltningens observationer gick en grupp med äldre barn till en park/fotbollsplan och lekte sånglekar, en slags regellekar som leks till äldre sånger. Alla närvarande barn deltog i lekarna. En av förskollärarna ledde sånglekarna och instruerade barnen. Hon berättade att sånglekar är en återkommande aktivitet på förskolan och att dessa tillfällen uppskattas och efterfrågas av barnen.

Pedagogerna berättade att förskolan arbetar fördjupande utifrån olika läroplansområden under året och att detta sedan mynnar ut i olika teman och temaaktiviteter i de olika grupperna beroende på ålder och intressen hos

---

¹¹ Läroplan för förskolan, Lpfö18, sid 19

barnens. Under perioden för tillsynen var ett av dessa områden ”Barns inflytande”. Inom ramen för temat har barnen exempelvis planerat och lett samlingar för sina kamrater. I undervisningen med främst de yngre barnen används Babblarna, ett språkpedagogiskt material med olika figurer, som utgångspunkt i deras projektarbeten.

Samling genomförs dagligen. Barnen delas oftast upp i två samlingar. Barn- och utbildningsförvaltningen deltog vid en samling med de yngre barnen. Alla barn deltog i det gemensamma samtalet som fördes och visade hänsyn gentemot varandra genom att lyssna till den som för närvarande hade ordet. Barnen fick ur en tygpåse välja föremål som relaterade till olika sånger som var välkända för barnen. Vid samlingen förstärkte både barn och pedagoger de verbala uttrycken med TAKK-tecken.

Litteratur finns tillgängligt på flera platser i lärmiljön. Vid barn- och utbildningsförvaltningens observationer förekom spontan högläsning. Högläsning och berättande förekommer också vid förskolans ”bokstunder”. Då kan berättande ske genom exempelvis högläsning, flanosagor, bordssagor och muntliga berättelser. Under vilan efter lunch lyssnar gruppen på böcker i det digitala biblioteket Ugglo eller liknande för de barn som inte ska sova.

Förskolans arbete med digitala verktyg

Det finns lärplatta, smart telefon, dator och projektor på förskolan. I undervisningen används till exempel används Cosmo, en app som på lärplattan kombinerar analogt och digitalt undervisningsmaterial kring språk och matematik. Lärplatta används också för att söka information, lyssna på musik, filma och för att fotografera barnens egna alster. På förskolans väggar finns QR-koder med olika teman, exempelvis kopplat till musik eller naturkunskap.

Förskolans arbete med hållbar utveckling

I dokumentet ”Tema Hållbar utveckling” framgår de mål, syfte, metod och det material som förskolan arbetar och/eller planerar att arbeta med när det gäller området hållbar utveckling. Barnen ska få förutsättningar att förstå hur hållbar utveckling kan påverka vardagen positivt, till exempel genom att delta i olika sammanhang där hållbar utveckling har en central roll. Det handlar bland annat om att ha en station i förskolans lokaler, där barn och vuxna tillsammans kan sortera det material som kan återvinnas, besöka bostadsområdets miljöhus, lokala återvinningsstationer och den kommunala kretsloppscentralen tillsammans med barnen och att i samtal och utifrån böcker öka barnens medvetenhet om hållbarhet.

Under en observation vid en av förskolans promenader med de äldre barnen tittade barnen efter skräp längs vägen och det fanns förberett en skräppåse att

slänga skräpet i. Förskolan deltar också de Skräpplockardagar som anordnas av organisationen Håll Sverige rent.

Lärmiljö

Inomhus

Inomhusmiljön består av två större rum som inretts med hörnor för olika aktiviteter inom läroplanens områden. Lokalens utformning ger pedagogerna möjlighet att ha god uppsikt över barnen. De två större rummen gör det möjligt att dela upp barngruppen i undervisningen inomhus. Det finns möjlighet för barnen att leka och vila i avskildhet.

Det finns tillgängligt lek- och lärandematerial för barnen. Det finns också material högt upp. Eftersom barngruppen är åldersblandad finns en del smått material högt upp av säkerhetsskäl. Av utrymmes- och

Plats för samling, lek, och läsning

Material för skapande som placeras högt upp.

säkerhetsskäl finns också en del av lek- och lärandematerialet i ett förråd. Barn- och utbildningsförvaltningens observationer visade att de äldre barnen känner till vilket material som finns i förrådet och hämtar detta själva, medan de yngre barnen får hjälp av pedagogerna.

Om förrådsdörren är stängd kan barnen utifrån bilder på dörren välja vilket material de önskar använda. Förskollärarna berättade att materialet ofta byts ut med utgångspunkt i vad barnen intresserar sig för och lockas av att leka med.

Förskolans lokaler är från början två små lägenheter som slagits samman. Det finns därför dubbla hallar, kök och toaletter i lokalerna. Det ena köket används som en del av lärmiljön medan det andra köket är tillredningskök för måltider. En hall och toalett används av barnen medan den andra hallen och toaletten utgör personalutrymmen. Det finns också ett personalrum/kontor i lokalerna.

Lek och lär 1-5 år
Det finns lekmaterial som är tillgängligt och nåbart för barnen. En del av materialet är placerat högt upp.
Skapandematerial som är tillgängligt för barnen finns i begränsad omfattning.
En stor del av lek- och lärandematerialet är så kallat kodat material (signalerar bestämda användningsområden) vilket kan begränsa barnen i deras lekar. Återbruksmaterial och annat okodat material finns i begränsad omfattning.
Det finns tillgång till spel och pussel.
Det finns tillgång till bygg- och konstruktionsmaterial av olika slag.
Det finns litteratur tillgängligt på flera ställen i lärmiljön och särskilda platser avsedda för läsning.
Dokumentation från undervisningen består i huvudsak av barnens egna alster. På väggarna finns QR-koder, inspirationsbilder och ritade tecken ¹²
Det finns möjligheter till avskildhet för barnen

Utomhus

Förskolans utomhusmiljö består av en mindre inhägnad gård. Gården fungerar bland annat som en plats för in- och utslussning av barnen, men det finns också lekmaterial, sandlåda samt plats för vattenlek. Det finns möjligheter att ta fram flyttbart lek- och lärandematerial från lådor på gården och/eller från inomhusmiljön. Pedagogerna berättade att de äldre barnen ibland tillåts vistas på förskolans gård på egen hand. Pedagogerna har då uppsikt över barnen via fönster och öppna dörrar.

Mötesplatser på förskolans gård.

3.4 Bedömning – omsorg, utveckling och lärande

Förskolans arbete med omsorg, utveckling och lärande håller god kvalitet.

Lärmiljön inomhus och utomhus kan utvecklas så att lek- och lärandematerialet blir mer tillgängligt och lockande för barnen.

3.5 Barns delaktighet och inflytande

Det finns lek- och lärandematerial tillgängligt för barnen i lärmiljöerna. Tillgänglighet kan bidra till att barn har möjlighet att påverka sin situation. Barnen på Lek och lär behöver i viss mån ta hjälp av vuxna för att kunna använda sig av det material som är placerat högt upp. En avvägning behöver göras mellan barns säkerhet och barns delaktighet och inflytande i och med att gruppen utgörs av barn mellan ett och fem år.

Vid observationerna framgick det att pedagogerna var lyhörda för barnens önskemål och frågeställningar. Inom de ramar som pedagogerna bestämt fanns

¹² www.spsm.se/laromedel/ritade-tecken/

det möjlighet för barnen att påverka undervisningens innehåll, såväl kortsiktigt i det som för tillfället pågick men också i den långsiktiga planeringen av verksamheten.

Vid måltiderna sitter barn i olika åldrar och en pedagog tillsammans vid varje bord. Barnen får möjlighet att ta ansvar och påverka sin matsituation utifrån ålder och mognad. De äldre barnen tar mat själva medan yngre barn får mer stöd och hjälp. Pedagogerna berättade att några äldre barn ibland sitter själva vid ett eget bord.

3.6 Bedömning – barns delaktighet och inflytande

Förskolans arbete med barns delaktighet och inflytande har i stora delar god kvalitet.

3.7 Uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmanna- och enhetsnivå

Varje huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskoleenhetsnivå. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras¹³. För att dokumentationen ska kunna bli en del av det systematiska kvalitetsarbetet behöver den analyseras. Analysen ska utgå från dokumentationen. Utgångspunkten för analysarbetet är förskolans uppdrag och de nationella målen. Analysen består av tre olika faser: jämföra, tolka och förklara samt problematisera och kritiskt granska¹⁴. I Lpfö18 framgår att förskollärare ska ansvara för att dokumentation, uppföljning, utvärdering och analys omfattar hur läroplanmålen integreras med varandra och bildar en helhet i utbildningen.¹⁵

I förskolan Lek och lärs verksamhetsplan framgår att undervisningen inom läroplanens olika områden utvärderas minst en gång per år. I verksamhetsplanen framgår också att uppföljning och utvärdering ska ske genom samtal och reflektion vid arbetslagets arbetsplatsträffar (APT) och gemensamma planering (GP). Ytterligare tillfällen för utvärdering är den reflektion som ska göras tillsammans med barnen. Pedagogerna berättade att de intervjuar barnen i samband med utvecklingssamtal en gång per år. Samtal förs med barnen om deras syn på den dagliga verksamheten, men också när ett verksamhetsår närmar sig sitt slut. Det framgår inte huruvida reflektion tillsammans med barnen genomförs regelbundet under verksamhetsåret. Dokumentationen i

---

¹³ 4 kap. 3,4 och 6 § skollagen

¹⁴ www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/dokumentation-i-forskolan

¹⁵ Läroplan för förskolan, Lpfö18, sid 14.

Tyra är inte tillgänglig för barnen utan en vuxens hjälp. Under tillsynsperioden fanns väggdokumentation i form av barnens egna och gemensamma alster.

Pedagogerna dokumenterar utbildningen och undervisningen med bild och text i varje barns ”portfolio” i det digitala dokumentations- och kommunikationsverktyget Tyra. Dokumentationen görs i huvudsak på gruppnivå. Det framgår inte i de dokument som barn- och utbildningsförvaltningen har tagit del av om dokumentationen i Tyra används som underlag vid uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten. Barn- och utbildningsförvaltningen har inte heller tagit del av några dokumentationsunderlag som används för uppföljning, utvärdering och utveckling vid de arbetslagsmöten som genomförs kontinuerligt under året. I den övergripande utvärdering som gjordes för verksamhetsåret 2020-2021 saknades analyser.

Årshjul för delar i det systematiska kvalitetsarbetet		
Utvecklingsdagar	3 dagar/år	Utvecklingsdag 1 (höst): revidera verksamhetsplan, planera projekt Utvecklingsdag 2 (vinter): gå igenom verksamhetsplanen, fortsatt projektplanering, planera och genomföra utvecklingssamtal Utvecklingsdag 3 (vår): reflektion, analys och utvärdering av utbildningen och undervisningen
Arbetsplatsträff (APT)	1 gång/mån. (3 tim.)	Uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen och undervisningen Planering inomhusmiljö Ekonomi Personalfrågor Organisation Reflektion utifrån läroplansmål
Gemensam planering (GP)	1 gång/mån. (1,5 tim.)	Uppföljning av varje barns utveckling och lärande Utvärdering av undervisningen. Reflektion utifrån läroplansmål
Enskild planering	Veckovis (3 tim.)	Planering av undervisningen samt tid för ansvarsområden, ex. inköp, barnskyddsrondd mm.
Reflektion tillsammans med barnen	Kontinuerligt	Grupp och enskilt

3.8 Bedömning – uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskolan Lek och lär behöver utveckla delar i det systematiska kvalitetsarbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras kontinuerligt och analyser som utgår från dokumentationen ska utgöra grunden för utvecklingsarbetet.

4 Referenser

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit del av följande dokument från förskolan

Analys och utvärdering 20-2111
Barnskyddsround VT-22
Handlingsplan för trygghet
Hållbar utveckling
Jämställdhets- och mångfaldsplan
Avsteg från kommunala förskolors riktlinjer
Månadsbrev mars 2022
Planering FN, tema FN
Planering Miljö
Tryggt, roligt, lärorikt lärande
Verksamhetsplan
Värdegrund

Barn- och utbildningsförvaltningen har använt följande dokument som referens vid tillsynen

Förskolans arbete med jämställdhet [Elektronisk resurs]. (2017). Skolinspektionen. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/Publikationer/Granskningsrapport/Kvalitetsgranskning/forskolans-arbete-med-jamstallldhet/>

Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet [Elektronisk resurs]. (2021). Skolverket Tillgänglig på Internet: <https://www.skolverket.se/publikationsserier/allmanna-rad/2012/systematiskt-kvalitetsarbete---for-skolvasendet>